

k számá-
küldték :
Mariska,
és Rikárd
m pedig
ovinszky
érek, Jel-
y Géza és

kovszky
ak : Ra-
80 kr.,
y Márta
kis ikrek
Sarolta
Farkas
Máday
t.

ál 2 frt.
es ada-
bácsi.

ez.

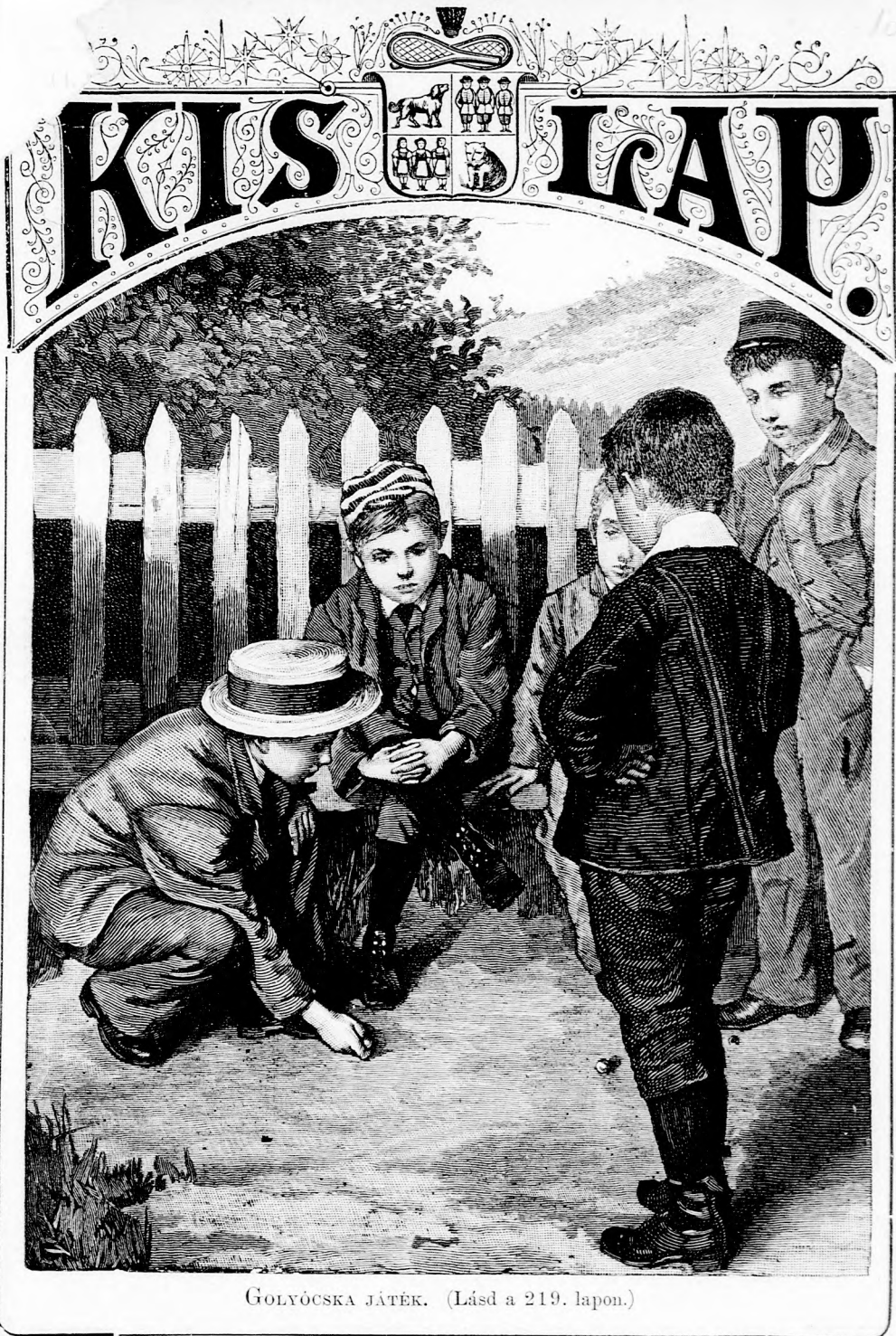
eledvén,
maz elő-
jár, szí-
b meg-
e fenn-

40 kr.
80 kr.
60 kr.

ildésére
haszná-
Buda-
m-épü-

tala.

m-épület
n.

GÖLYÓCSKA JÁTEK. (Lásd a 219. lapon.)

XXXIII. kötet, 14 szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkiint egyszer, 16 oldalon.

1887. október 2-án.

104

A SÁNTA SZOMSZÉD.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

Z ASZTALHOZ vezette és egy nagy ív papirosra mutatott, mely tele volt rajzolva mindenféle vonalakkal. Pali nagyot bámult.

— És... mi ez?

— Hát nem ismered rá, te kis ostoba? Nem látod, hogy egy szép ház? Ez a terve annak a háznak, melyet a tanító úr számára fogok építeni.

— Igen... már látom... ez itt az ajtó... ezek az ablakok... csak hogy a fal görbén áll...

— Micsoda? Görbén? Talán bizony te jobban akarod tudni, te kis tökfilkó?

Pali megijedt, hogy talán már meg is sértette a jeles mestert. Sietett is jóvátenni hibáját.

— Dehogy akarom jobban tudni! Már hogy akarhatnám, mikor semmit sem tudok? Épen azért jöttem, mert szeretnék tanulni valamit.

— Az már más. Az mindig szép dolog, ha valaki tanulni szeret. Maga veszi hasznát. Hát jól van no, nem bánom. Ugy látszik, a rajzhoz van egy kis eszed, mert... izé... magam is úgy sejtem... ezt a vonalat itt csakugyan görbére húztam egy kicsit. Persze, jobb is a te szemed. No, majd meglátjuk. Ha kedved van, esténként eljöhetsz hozzám és én majd megmutatom, hogy kell terveket rajzolni... aztán ha tudsz valamit, majd segítsz nekem a dolognál.

— Oh, milyen jó a majszter ur!

— Jól van jól. Szeretem az iparkodó

gyerekeket. Amit én tudok, arra szívesen megtanítalak.

Az bizony nem volt valami sok, amit a jó öreg kőművesmester tudott, de mégis csak volt valami. Meg is volt Pali nagyon elégedve a látogatása sikerével s melegen megköszönte az öreg szíveségét. Másnap pedig újra kihajtotta juhocskáit, olvasgatott kedves könyvében és erősen el volt tökéelve, hogy ő nem rajzol olyan görbe falat a háznak, mint az öreg majszter.

E naptól fogva új foglalkozása volt Palinak. A Korpás gazda fiától kapott egy darabka írót, papírost is szerzett, a hol csak tudott és aztán rajzolgatott derürebörura. Esténként, a mikor ideje engedte, ellátogatott az öreg kőműves mesterhez, a ki hűségesen tanította, amire tudta. Ez nem sok volt, és kevés idő telt bele, már Pali sokkal szebben, pontosabban húzta a vonalakat, rajzolta a házakat, mint mestere. És mikor kint volt juhocskáival a mezőn s a fűben heverészve megelégette az olvasást, elővette plajbászát és rajzolt mindenféle képzelt házat, palotát, a milyen soha sem volt és soha sem is lesz. De ezzel ő nem törődött és az a haszna megvolt belőle, hogy mindinkább bele gyakorolta magát a rajzolásba. Megmutatta rajzait mesterének a ki nagyot nevetett.

— Bolondság ez fiam. Ilyen házat nem lehet építeni. Rajzolj te csak olyanokat, a milyeneket itt látsz valósággal.

Ez tetszett Palinak. A mint végiment a falun, meg-megnézett egy házat, aztán emlékezetből napközben lerajzolta. Mikor ezeket mutatta az öreg mesternek, már akkor ez nem nevetett.

— Ez már valami. Igazán, azt hiszem, van tehetséged efféléhez. Csakhogy tölem ugyan nem sokat tanulsz, mert én magam is csak egyszerű kőmivesmester vagyok.

Egy napon, a mint Pali az öreg kulcsár házához ért, hogy juhocskaít kivezesse a mezőre, nagy változást látott. Az udvaron munkások söprögettek, tisztogattak, a nagy kastélynak minden ablaka nyitva volt. Látni lehetett, hogy itt készül valami. A kulcsár éppen kijött és látta, hogy Pali mekkorát bámult.

— No, mit bámulsz annyira? Talán még nem is tudod, mi az ujság?

Azt bizony Pali nem tudta.

— Hát az az ujság, hogy holnap megjön az uraság.

— Jaj de kár!

— Már ugyan miért volna kár, te kis oktondi?

— Mert...mert akkor bizonyosan nem mehetek be többé a kastélyba, hogy könyvet keressek olvasásra.

— Már biz' oda most egy ideig nem fogsz bemehetni. Az ifurak nagyon kényesek, nem állanak szóba akárki fiával, hát még hogy ilyen pásztor-gyerek ott turkáljon az ő könyveik közt, még ha félredobott könyvek is! Azt ugyan meg nem engednék.

— Jaj, inkább vissza hozom azt is, a mely nálam van... helyre teszem.

— No, az nem szükséges, csak tartsd meg addig, a míg az uraság el nem megy. Majd azután megint kicserélheted másikkal. De már néhány hétig be kell érned vele, mert azt előre mondom, hogy az ifurakhoz hiába mennél kérni.

— Oh, hát annyira büszkék?

— Biz' azok olyanok. Na, nekem gazdám az apjok, hát nem illik megszólanom, de ami igaz, az igaz... és ha az én fiaim volnának, én ugyan máskép nevelném őket, mert ha gazdag is valaki, azért lehet jó és nyájas is. De hát ez nem a mi dolgunk és különösen nem is a tied. Neked semmi dolgod velök, hát csak végezd a magad kötelességét.

Pali úgy sem tehetett volna egyebet, hát végezte. De azt mégis elgondolta, hogy neki csakugyan kárára jön ide az uraság. Szeretné, ha nem maradnának itt sokáig. Csakhogy alkalmasint itt lesznek a nyár végéig, a míg az urfiaknak vissza nem kell térni az iskolába.

Másnap csakugyan megjött az uraság. Pali véletlenül ott volt az udvaron és meg nem állhatta, hogy egy kicsit ne leskelődjék. Már csak szeretné látni, milyen az a nagy uraság, mely ebben a gyönyűrű kastélyban lakik és még csak szóba sem áll a szegény ember fiával. Elbujt tehát egyik sarokba és onnan nézte, mikor az uraság szép négylovas hintón berobogott.

A hintóból először is egy öreg ur szállt ki. Pali legalább úgy vélte, hogy nagyon öreg, mert az arca egészen fakó volt s amint a nagy meleg miatt lelevette a kalapját, azt is lehetett látni, hogy egészen kopasz. Pedig nem volt a kastély ura olyan nagyon vén, még talán ötven éves sem volt.

Utána egy magas, vékony asszony-ság szállt ki a kocsiból. Ez olyan furcsán volt öltözve, hogy Pali majd elnevette magát, mert hát ő neki fogalma sem volt arról, hogy mi az a divat, s hogy az uri

nő úgy van öltözve, amint most a nagyvárosban legdivatosabb.

A négylovas hintó után kétlovas jött s ebből először is egy komoly képű férfi szállt ki, aki nem volt más, mint a nevelő. Utána gyorsan kiugráltak a gyermekek, még pedig két fiú és egy leányka, a kiken Pali még inkább tudott volna nevetni,

különösen a két fiun. Hogy is ne, mikor olyan kurta nadrágjok volt, hogy éppen csak a térdökig ért, aztán egy darabon csupasz volt a lábuk, azután meg csak valami tarka harisnya volt rajtuk.

Sokáig azonban nem nézhette őket, mert a gyermekek szüleikkel és nevelőjökkel gyorsan bementek a kastélyba.

ÁLOM A GYEPEN. (Lásd a 218. lapon.)

hogy az uti port lemossák magukról. Pali pedig, mihelyt tehetett, sietett haza Korpás gazdához és elmondta a nagy ujságot, hogy látta az uraságot.

— Bizony jobb szerettem volna, ha ide nem jönnek... utoljára még fölfedezik, hogy az ő könyveiket olvasom... még valami bajom lesz, elveszik tőlem és megtiltják jövőre.

Jóska, aki nem volt nagy barátja a tanulásnak, olvasásnak, ezt csöppet sem találta valami bajnak. Annuska pedig így szólt:

— Nem ismered még te ezeket a büszke úrfiakat. Ne félj, nem lesz velők semmi bajod. Ha látnak is, észre nem vesznek, legalább úgy fogják mutatni.

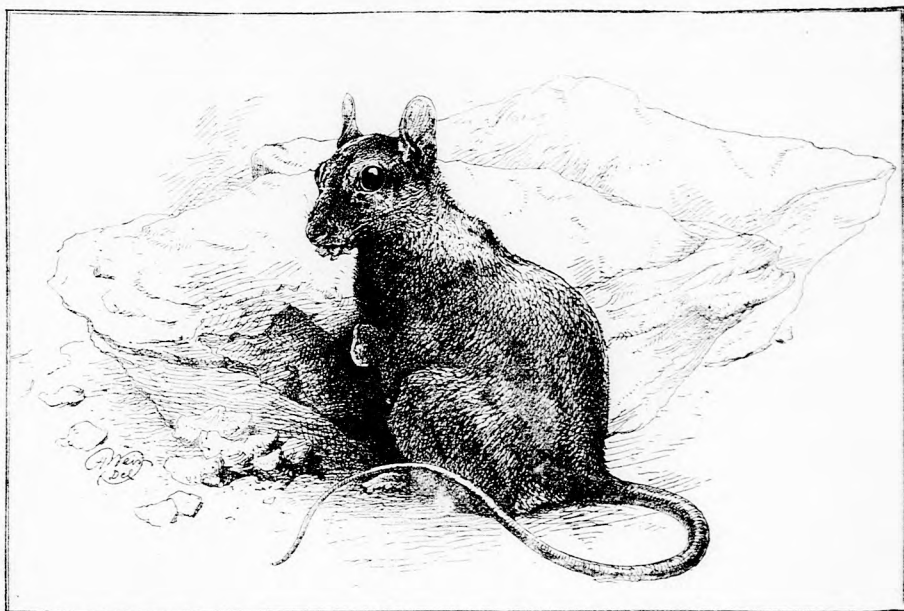
Ez megvigasztalta kissé a szegény

mikor
éppen
arabon
g csak
e őket,
nevelő-
télyba.

pásztorgyereket és amit Annuska mondott, az csakugyan igaznak látszott. Napok múltak és Pali jóformán nem is látta a kastélybeli úrfiakat. Egyszer-kétszer úgy messziről észrevette őket, amint kocsikáztak vagy a mezőn sétáltak; de azok őt bizony nem vették észre, még csak feléje sem néztek. Így hát szépen csöndesen és zavartalanul éldegélt tovább a régi

módon és örült, hogy nincs más baja, mint az, hogy most egy ideig nem juthat új könyvhöz.

— No, az sem olyan nagy baj. Szerencsére ez a könyv, melyet most kihoztam, vastag, van mit olvasni belőle. És ha elvégzem, majd újra előlről kezdem; nem árt az, ha kétszer olvasom. Legalább jobban fogom tudni.

MEZEI EGÉRKE BUCSUJA. (Lásd a 219. lapon.)

Nem is gyanította, hogy éppen ennek a könyvnek milyen nagy befolyása lesz az ő életére.

Vagy egy hét mulva a kastélybeli gyermekek már beleuntak azokba a játékokba, melyeket a kastély termeiben és az udvaron, kertben játszhattak. Az egyszerű kocsikázást is unalmasnak találták és így azon kezdtek törni a fejüket, miféle mu-

latságosabb szórakozást találhatnának. Ebben pedig körülbelül azt teheték, amit akartak. Szüleik nem voltak szigoruak és nem szerettek a gyerekekkel bajoskodni, aztán meg úgy vélekedtek, hogy úgy is gazdag úri gyermekek, tehetnek, ami nekik tetszik, van és lesz is módjuk hozzá. Ők, az öregek, szintén mindent megtettek, ami éppen eszökbe jutott. A nevelő nem

urátja a
et sem
edig így

zeket a
sz velők
re nem
atni.
szegény

tartotta ugyan helyesnek, hogy a gyermekek mindent a maguk kénye-kedve szerint cselekedjenek: de már ezen nem segíthetett s örülnie kellett, ha növendékei csak úgy félig-meddig is hallgattak a szavára.

Persze az lett belőle, hogy a három testvér aztán meglehetősen rakoncátlan, elbizakodott és akaratos lett. A tanulás csak afféle kellemetlen mellékes baj volt nekik, el is odázták akárhányszor s amit tanultak is, csak úgy félig tanulták meg, tudatlanabbak voltak akármelyik igen szegény gyermeknél, a kinek nem volt módja annyit tanulni. Ha szép, új könyvet kaptak, megnézték benne a képecskéket s legföljebb ha egy-egy mulatságos mesét olvastak: aztán félre dobták. Így gyűlt halomra a padláson az a sok könyv, melyben Pali válogathatott. Nem olvasták el ők annak a felét sem és nagy részét csak a szép czifra bekötésről ismerték.

Egy napon az jutott eszökbe, hogy jó lenne nagyobb kirándulást tenni a szép környékre és elbolyongani egészen a kedvök szerint.

— Tudjátok, szólt Béla, ugy kellene azt rendezni, hogy az az unalmas, nevelő ne is tudja, hova megyünk.

— Természetesen, szólt Andor. Ha ő is velünk, örökké csak a poros egyenes uton kell járnunk. Szökjünk ki, mikor a kertben leszünk s a nevelő a lugasban olvasni fog, azt gondolva, hogy mi ott játszogatunk.

— Nagyon jó lesz, szólt a kis Lórika, akkor legalább megmenekülök ma attól az unalmas zongora leczkétől.

— Jól van, elviszünk téged is, mondta Béla. De nem szabad elfáradnod és panaszkodnod, hogy éhes vagy, hogy haza akarsz menni. Mert mi most nagy kalandokra indulunk.

Lórika, aki még csak nyolcz éves volt, roppantul fogadkozott, hogy a világért sem lesz éhes, el sem fárad és ha mégis megessék, hogy elfáradna és éhes lenne, hát panaszkodni már épenséggel nem fog.

— Jól van, akkor hát jöhetsz velünk.

Kimentek a kertbe, onnan ki a mezőre s a mint egyszer kiint voltak, övük volt a világ. Gázoltak fűben, porban, mocsárban, ami épen eléjük akadt, azzal meg már épen egy csöppet sem törődtek, hogy otthon talán keresni is fogják őket. Ha a nevelő urnak tetszik, hát keresgéljen. Mért nem vigyázott jobban.

(Folytatása következik.)

A KIRÁLY ÁLMA.

— Keleti mese. —

OL VOLT, hol nem volt, hajdanában egyszer volt egy híres és hatalmas király. Volt mindene, amit csak kívánhatott: kincsei, dicsősége, népe is szerette, de ő azért mégis elégedetlen volt.

— Mit ér mindez? gondolá töprenkedve. Utánam jön majd más király, az is lehet híres és hatalmas, engem akkor elfelejtenek.

Törte a fejét, mit csináljon, hogy még halála után is kénytelenek legyenek róla megemlékezni. Végre kitalálta. Épített egy nagy templomot, olyan pompás és nagyszerű templomot, hogy nem lesz párja a világon. Azt még az ellenség sem fogja

bántani, fenmarad száz meg száz esztendő mulva is és elől a homlokzaton aranyos nagy betűkkel lesz fölírva márvány táblára, hogy ezt a nagyszerű templomot a hires király emeltette Isten dicsőségére, egészen a maga kincseiből, senkinek sem szabad hozzá adni egy fillért sem. Arannyal, ezüsttel fizet meg a király minden munkát, minden darabka téglát, egészen övé a dicsőség.

Hozzá is fogtak a munkához és több esztendő multával elkészült a nagyszerű templom. Végre beillesztették a márványtáblát is, melyen fényes arany betűkben ragyogott a király neve. És a király meg volt elégedve.

Ezen az éjszakán azonban sajátságos álma volt. A nagyszerű templomot látta s a mint javában gyönyörködött benne, angyal szállt le a magasból, a márvány tábláról letörölte a király nevét s egy asszony nevét írta oda. Ezen a király megboszankodott és — fölébredt. Még ébren is boszus volt, de aztán megint csak elaludt. És akkor ugyanazt álmolta. Ez háromszor ismétlődött.

Reggela király oda sietett a templomhoz, hogy nem törölték-e ki valósággal is a nevét. Nem, még ott pompázott.

A furcsa álom azonban nem hagyott nyugtot a királynak. Folyvást arra a névre gondolt, melyet álmában a magáé helyett olvasott a márványtáblán. Végre meghagyta embereinek, hogy ha van olyan nevű asszony az országban, kutasák fel és állítsák elébe.

Jártak a hirnökök minden felé, kerestek, kutattak. Sokáig tartott, de végre csak ugyan találtak egy olyan nevű asszonyt.

Nagyon szegény, nagyon öreg asszony volt, a ki ugyancsak megrémült, mikor tudtára adták, hogy a király elébe kell lépnie.

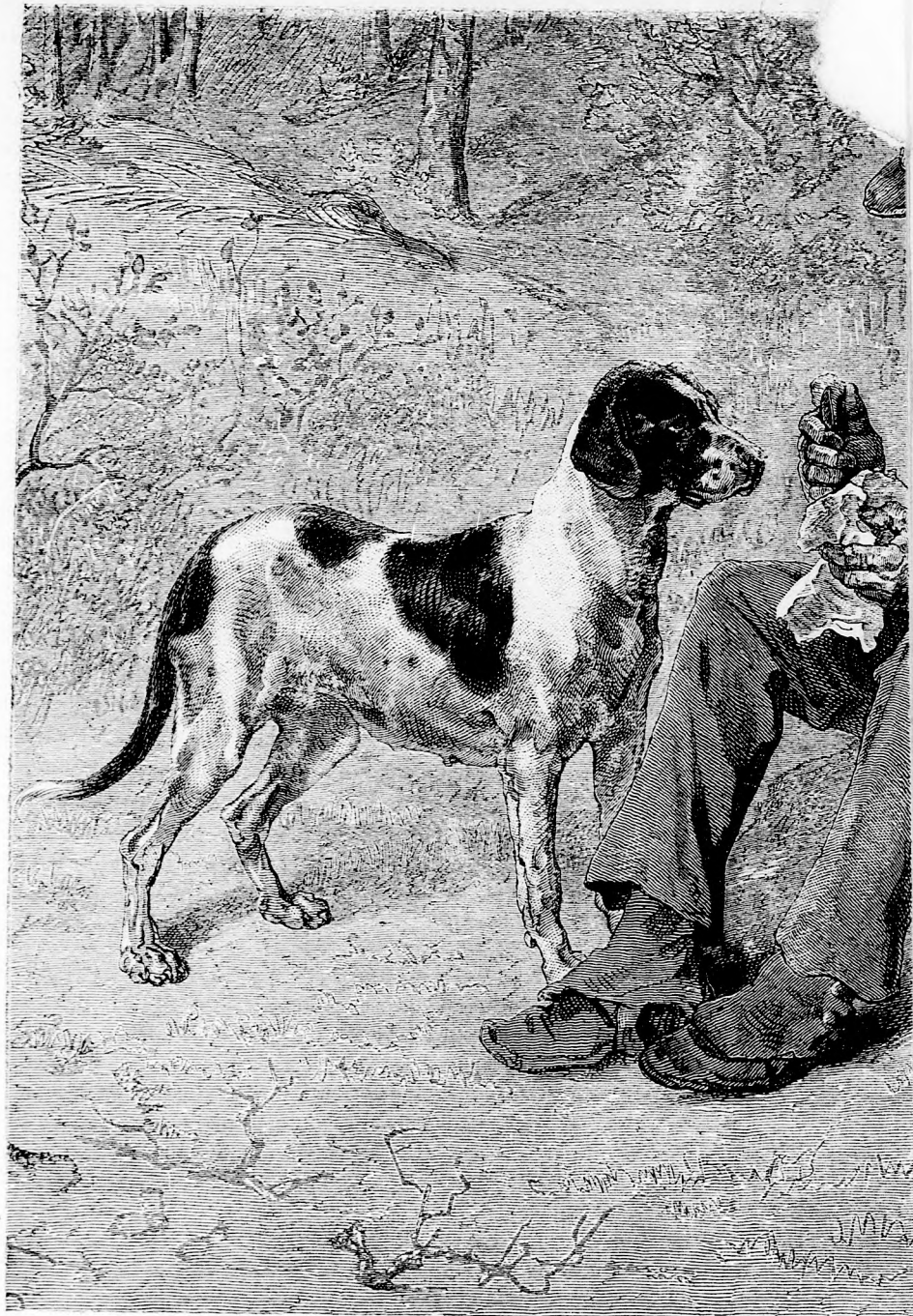
Bevezették a királyhoz, a ki nagyot bámult a félig-meddig koldus asszony látára. Ennek már csak nem lehet nagyobb érdeme a pompás templom építésében, hogy az angyal az ő nevét írta oda a márvány táblára. De ha már itt van, meg kell kérdezni.

— Beszélj, te szegény asszony, mivel járultál te hozzá az én fényes templomom építéséhez? De igazat szólj!

— Kegyelmes királyom, nem járultam én hozzá semmivel, mert földhöz ragadt szegény vagyok. Csak imádkoztam, hogy sikerüljön befejezned a nagy művet, melyet Isten dicsőségére kezdettél. És... igaz! — egy napon füvet gyűjtöttem és vittem haza egyetlen tehénkémnek, de az uton talákoztam egy szekérrel, melyen követ vittek az építéshez. A kifáradt lovak elakadtak, hát odaadtam a friss, illatos takarmányt, hogy új erőt kapjanak.

A király gazdagon megajándékozta a szegény asszonyt, aztán mélyen elgondolkozott. És előhivatva embereit, parancsolá:

— Vegyétek le a templomról és törjétek össze azt a márvány táblát, melyen a nevem ragyog. Kincseim fölőselegéből csak hiúságomnak akartam áldozni, Isten dicsőítését használva ürügyül; pedig csak ez a szegény asszony áldozott igazán Isten dicsőítésére. Álljon a templom késő időig, de az emberek feledjék el, ki emeltette.

Közös lakoma. (I

d a 218. lapon.)

11

100

ÁLOMA GYEPEN.

(Képpel a 212. lapon.)

ADDIG hanczúzott Aranka,
Amíg végkép ellankada.

*Lehevert a puha gyepre,
S észre bizony nem is vette,*

*Amikor, nem is gondolta:
A nagy buzgalom elnyomta.*

*Alszik, püheg édesdeden —
Hozzá lépek szép csendesen,*

*Virágimat összetüzöm,
Szöke fürtjeibe füzöm.*

*S ha fölébredve megérzi:
Hogy fog csodálkozni, nézni!*

*»Valj ki volt az?« szól Aranka,
»Tündér, avagy tán angyalka?«*

*Ekkor én majd nagy kaczagva:
»Én voltam, lelkem Aranka!*

*Se nem tündér, se nem angyal!«
S átölelem két karommal.*

KÖZÖS LAKOMA.

(Képpel a 216–217. lapokon.)

SEM a tavaszt, sem a nyarat nem szeretik Nero és Tupi annyira, mint a szép, bár kissé hűvös időt. De még gazdájok, az öreg vadász is ezt szereti legjobban. Mert szép ugyan a tavasz az ő fakadó virágaival, szép a nyár is az ő gazdag termésével, de mégis csak kedvesebb az ősz, mikor itt van a vadászat ideje.

Lehet most naphosszat járni, nem gyötör a nagy forróság. Az erdei, mezei vad most már nagyra nőtt, szabad reá vadászni s Nero meg Tupi nem kapnak büntetést, ha a vad nyomát szaglásszák,

mint kikaptak a nyáron, mikor csak úgy a maguk multságára neki indultak és elfogtak holmi apró süldő nyulacskát, melyet még nem lett volna szabad bántani. Most gazdájokkal indulnak neki mezőnek, erdőnek, vígan és bátran, mert most már elérkezett az ő idejük. Most övék a világ, most még a gazdájok is többre tartja őket, mint máskor. Igen bizony, mert most szüksége van reájok. Mert jó kutya nélkül a vadász nehezen boldogul, nem akad egyhamar vadnak a nyomára és ha véletlenül rá akad is, mihamar elveszti szem elől. De bezzeg Nero és Tupi nem vesztek el. Nekik nincs szükségök rá, hogy lássák a vadat. Pompás szaglásuk van s a merre nyúl, őz, róka elhaladt, annak a nyomát ők a fűben megszimatolják s a nyomon addig-addig vezetik a gazdájokat, mignem eljutnak a vad rejtekéhez. Ekkép leginkább nekik köszönhetni, hogy jó vadpecsenye kerül az asztalra.

— Azért hát, ne feledkezzél meg rólunk, gazduram! Ha te megéheztél, nekünk is pompás étvágyunk lett ám a nagy sétától.

Bizonyosan ezt mondta Tupi, persze az ő kutya nyelvén, mikor gazdájok letelepedett egy kis pihenésre és elővette a falatozni valót. Gazdájok pedig nagyon jól értette az ő nyelvöket. Bajos is lett volna meg nem érteni, mert majd kiszedték a kezéből a jó falatot.

— No, csak várjatok, kópék, jut nektek is. Már először mégis csak magamról gondoskodom. De ne féljete, marad nektek is. Jól viseltétek magatokat, megérdemlitek.

És a jó gazda nemcsak egy kis maradékot ad hű vadász társainak, hanem a mint falatoz, a javából dob egy-egy falatot felváltva Nerónak is, Tupinak is, míg csak el nem fogyott az elemózsia.

— Most már vége, nincs több. Előre, most már dologra. És valami derék vadat

szimatoljatok föl, mert holnapra jó pecse-
n, ére van szükségem!

Nero és Tupi nem is lustálkodtak,
hanem vígan dolguk után láttak és estére
az öreg vadász jó zsákmánnyal tért haza.

GOLYÓCSKA JÁTÉK.

(Képpel a czimlapon.)

» AKINEK van golyócskája,
Jöjjön a kert hátuljába.
A bokortól meg nem látszunk,
Vaspennára, gombra játszunk! »

Ez a Pista de csak érti!
A lökését el nem véti.
Vaspennája, gombja annyi —
Pénzért is el tudná adni.

El is tudná, el is adja —
Majd lesz neki új kalapja.
Mert nem a legkülönb épen,
Amely most van a fejében.

MEZEI EGÉRKE BUCSUJA.

(Képpel a 213. lapon)

Hogy mitől bucsuzom? Azt talán nem
is tudjátok, a kik olyan boldogok
vagytok, hogy a mint beáll a hideg idő,
hát oda bujtok a fütött kályha mellé, ebé-
detek pedig csak úgy megvan, mint nyáron.
Nem tudják azok a boldog vándorma-
darak sem, melyek őszkor utra kelnek és
melegebb országba vándorolnak, hol nincs
dermesztő szél, jeges eső, csikorgó hó és
fagy. De még azok az erős állatok sem
tudják, melyeknek télire pompás sűrű bun-
dájok nő, úgy, hogy meg nem fázhatnak,
eleségül pedig beérik holmi száraz kóró-
val, fák héjával és vékony ágaival is.

De mit csináljak én, szegény kis me-
zei egérke? Milyen boldog voltam egész
nyáron át! Bujkálhattam a magas fűben,

a vetés közt, eleséget találtam mindenfé-
s örültem a napfénynek, melegnek. De
most, — most érzem, közeledik a szomorú
idő. Esténként csipős hideg a levegő,
mintha csak hozzá akarna szoktatni ahhoz,
ami még ezután fog jönni. De hogy birjam
én el ezt az én vékony ruháscskámban?
Nem nő sűrű bundám, mint a nyul-
nak, juhocskának és sok másféle állatnak.
De még ha nőne is, miből éljek, mikor az
emberek letarolták a mezőt s amit el is
hullattak itt-ott, az nem sokára úgy befagy
a kemény földbe, hogy még az én jó fo-
gaim sem birnák kirágni onnan! Meg
köllene fagynom, éhen köllene vesznem
a hosszú télen át.

Már akkor inkább csak úgy teszek,
mint azt az öregektől tanultam. Nem
bánja meg senki, ha okos szóra hallgat.
Volt ám eszem, hogy a nyáron, mikor
még bőségben éltem, gondoltam a rossz
időre is. Vájtam magamnak mély üre-
get a föld alatt, olyan mélyet, hogy
odáig a legkeményebb fagy sem jut. Tele
is hordtam jóféle eleséggel, buzaszemmel,
a mennyi elég lesz jövő tavaszig. Most
aztán bebuvo, a nyilást betömöm és szé-
pen szundikálva átalszom a telet. Néha-
néha fölkelek és eszem is egy keveset, de
mikor valaki nem dolgozik, csak heverész,
kevéssel is beérheti. Majd csak inkább
többet alszom, mint eszem, nehogy tavaszig
valamikép kifogyjon az éléstáram.

Megélni hát csak megélek valahogy
a hosszú télen át, de biz az nem lesz mu-
latságos. El kell bucsuznom a szép nap-
világtól, mélyen lent sötétben rejtőzve kell
töltenem a hosszú hónapokat. Ugy-e, nem
irigyliket?

Most még néha-néha kikukkantok a
napfényre, a déli melegebb órákban. De
tudom, már nem tart sokáig, maholnap
ki nem jöhetek többé. Azért hát jó éjsza-
kát tavaszig!

KIS INSÉGESEK.

MÁR panaszkodtok, ti szegény kis inségek? Hiszen alig mult el a nyár. Akkor milyen vígan csiripeltetek!

— Hogyne csiripeltünk volna vígan, mikor olyan jó dolgunk volt! A mezőn érett buzakalászt ringatott a szél, csipkedhattunk belőle, amennyi tetszett. A fákon édes gyümölcs kínálkozott és ha erre sem volt

kedvünk, egy kis vadászatra kerekedtünk, kövér rovarok után. Mulatságos is volt, jól is laktunk mellette. Jaj de most!

— Most már itt a szűk idő, ugy-e?

— De mennyire! Kopár a mező, a fák! le van szedve minden gyümölcs, ami keveset rajta felejtettek, már rég letépegettük.

— No's hát fogjatok legyet, bogarat.

— Az ám, ha azok a gonoszok el nem bujtak volna. De mihelyt megérezték a hűvös őszi szelet, úgy elbujtak, hogy pápaszemmel sem lehet rájuk találni. Okosan is tették. Ha kisüt néha-néha a nap, csak olyan kelletlenül pislog, nincs köszönet benne, mert nem melegít. Aztán jön a hideg eső, még csak röpködni sem lehet, lába, szárnya meggémberedik a szegény madárnak. De még ez most semmi! Hanem már szinte látom, mint jön a zímankós Tél apó, mint hullatja azokat a sűrű hópihéket, melyek mindent eltakar- nak. Az lesz még csak a nehéz idő!

— Bizony sajnállak, szegény kis szárnyasok. Befogadnálak szobámba, de tudom, ez még kevésbé volna kedvetekre, mert a szabadságot mindennél jobban szeretitek. Jól is teszitek, inkább szenved- jetek, éhezettek, hogysen rabok legyetek.

A jó tanács nagyon szép, de a ki éhes, az segítséget vár, nem pedig szép sza- vakat.

— Igazad van! Milike, hozd elő azt a tányért a morzsával, szórjuk ki ezeknek a kis inségéseknek. Ne féljete, mindennap kaptok egy kis eleséget, a míg el nem jön újra a tavasz.

— Köszönjük szépen! Nem leszünk hálátlanok. Majd ha újra kizöldülnek a bokrok, a sűrüből szép dalt zengünk, aztán dologhoz látunk, letisztítjuk a fátokat hernyóitól, kártékony rovarról, hogy nek- tek maradjon a jó gyümölcs.

— Nagyon jó lesz. Így hát csak köl- csönbe megy s ha mi táplálunk titeket a hidegben, ti biztosítjátok nekünk az

üditő jó gyümölcsöt a forró nyári napokra. Lesz rá gondunk, kedves kis szárnyasok, hogy megélhesetek.

AZ ÖRDÖG KERTJE.

— Szüreti történet. —

INDEX korban és mindenütt, hol szőlő terem, a szüretet nagy vígassággal ülték meg.

A régi görögöknél szokásban volt, hogy míg a fiatal lányok énekszó mellett szedték nádfonatú kosaraikba a szőlő- fürtöket, egy közülök lantot pengetve, tánczolta körül a szedőket.

A hajdani rómaiaknál pedig a szü- reti ünnepélyek alkalmával a bálvány- istenek papnői, kiket bacchans nőknek neveztek, kibontott hajjal futkároztak ide s tova, betöltve a levegőt kurjantásaik- kal és tambura játékkal.

Habár azóta sokat változott is a világ, azért a szüreti multság jó kedv között folyik le. Falun roppant fontos és ünnepies mozzanat ez, mert hány gaz- dának életkérdés a jó vagy rossz termés!

Mikor dobszó mellett »meghagy- ják a szüretet«, akkor van ám még csak mozgalom. Előszedik a *kádakat*, *bor- nyomó zsákokat*, megigazgatják a hordók *dongáit* és megerősítik a *lugzók csapjait*. A *szőlőprést* összerakják, alá igazítják a *dézsát* s a *töldöklöt* jól megsúrolva teszik fel a hordók mellé a szekérre; szóval, min- den szüreti eszközt és szerszámot jól át- vizsgál a gazda, nehogy a szüret napján aztán hiba legyen a rétesben, amint tréfa- san mondani szokják az Alföldön.

A szüret napján már hajnalban útra kél a szedők csapatja; mindegyiknek

karján kosár, a kezében pedig bicska van, amivel a fürtöket levágják. A *csöbrösök* vagy másutt *puttonosok* rendszerint férfiak, kik incselkedéseikkel meg-megriasztják a szedő lányokat, kik csak úgy hasítják a levegőt víg danájukkal. De van ám aztán sikoltozás, ha a Jancsi vagy Pista elsüti a pisztolyt valamelyiknek a háta megett!

Az apró seregnék is meg van engedve ezen a napon kedvökre *összedíbolhatni* a szőlőt, legázolni a *szőlő hátját*, úgy jóllakni a jóféle *bajorból*, *dinkából* és *gohérből*, hogy szuszogni is alig bírnak.

Milyen boldog napokat élnek át ilyenkor a falusi gyermekek s hogy irigylük a sorsukat a fővárosiak! Ők biz nem igen törődnek azzal, ha rosz volt-e vagy bő a termés, ha érett-e vagy éretlen a szőlő: megeszik ők jó szívvvel, még ha *egres* is, mert ilyenkor legalább is két hétig nincs iskola... ez aztán már csak valami! Mert hát hiába, csak igaz az, hogy kevés gyerek az olyan, a melyik a szüreti vakációt jobban ne szeretné az iskolánál.

Néhány évvel ezelőtt a tokaji szüret roppant bő termést ígért s a badaacsonyi szőlőkertek ritkították párjokat. Csakúgy görnyedeztek a tőkék a rakott fürtök sulya alatt s a vörös boráról híres Sz—en is nagy volt az öröm a jó termés miatt.

A falubeliek lesték-várták a pillanatot, hogy a szüretet meghagyják. Egy héttel előbb pompás meleg idők jártak s a szőlős gazdáknak semmi kívánni valójuk se maradt. Szokásuk volt a sz—ieknek is úgy estéenként kiülni a ház előtti padra s a napi munka után ott hányták-vetették meg a maguk bajját. Szótték-főzték a ter-

veket s nem egy helyen lehetett ilyesféle beszédet hallani:

— Hej csak lögyön mög a dömötöri vásár, férhő adom a lyányomot, oszt' új borra mög is esküsznek; a termés bü, mög maj vöszök nekik tehenet mög apró jószágot.

— Én mög mögesinyátatom a házam födelit, mer mán mindönütt csurog, osztég eccző csak a fejünkre szakad.

— Szólj már egyet te is Sári, hogy hát te mit csinász, ha eladod a termést? kérdi Andris gazda a falu egyik ismert bőbeszédü asszonyát.

— Én, szomszéduram, szeretném a fiamat kiváttanyí a katonaságbü, hogy ne köllene neki háborúba mönnyi. De nini, hát Márton úr mit esinál, ha jó termése lesz? kérdé egy arra haladó gazdafitól.

— Tudja Sár' asszony, azon fogok igyekezni, hogy jövőre még jobb termésem legyen, viszonzá komolyan Márton. De még nincs leszüretelve s nyugtával kell dicsérni a napot... Csak akkor lehetünk biztosak arról, hogy mit és mennyit nyertünk, ha már a hordóban forr a bor...

— No, ez se biztos soha semmi felől, mormogá Andris gazda, mikor Márton tova haladt.

— Hm, mert ő tudós ám, mondá Sár' asszony.

— No bizony! Tudós, hát aztán hiszi ezt kigyelmed? Tudós... tán azér', hogy végig hallgatta azt az urat, kit azér' kűdtek le hozzánk Budapestről, hogy az a fura szőlőférög e ne leptye a szöllönket?

— Úgy bizon, az nem is vált kárára, mert az ő szölleje épen maradt, szólt Sára.

— Aunye szomszédasszony, vajjon mög lehet-e gátolni a jó Isten akaratját, ha ű neki tetszik valamelyes csapással sujtani bennünket? kérdé Andris egész felhevülten... Imposztor Márton úr, egyéb semmi.

— No az is lehet, hagyá helybe Sár' asszony.

Különben a sz—iek nagyon irigykedtek Mártonra, mert a G—y grófi uradalom szőlőit ő bírta árendában és az elhagyatott szőlők az ő szorgalma s kitarása folytán már három év óta virágoztak. De meg is érdemelte a fiatal bérlő fáradhatatlan szorgalmának fényes jutalmát. Mennyit kellett neki dolgozni, küzdeni, fáradni, míg eredményt mutathatott fel! Mindennap fölkel kora hajnalban s együtt dolgozott munkásaival a szőlőhegyen. Felvigyázott a *kapálásra, kötözésre*; ügyelt arra, hogy ártalmas rovarok ne lepják el a fiatal hajtásokat és élősdi növények ne kapaszkodhassanak a tőkékre. Ha egy-egy szőlőtöke kipusztult, órákhosszant vizsgálta azt, hogy elszáradásának okát kikutassa.

Míg a munkások deleltek, Márton addig megvizsgálta, ki mennyit és hogyan dolgozott, hogy azután aszerint jutalmazza vagy hanyagságáért megdorgálja. De féltek is ám a lusták tőle, mert komoly hangu intései nagyon az elevenökre talált.

Mártonnak volt két kedves kis nőtstvére is, kiket mindenek fölött szeretett és kik viszont sok örömet szereztek neki. Jó szívü volt mindenki iránt s még az irigység se foghatott rá semmi rosztat.

Lujza és Klára képezte Márton egész családját, s a kedves két kis leánykának,

kiket Isten félelmében s szeretetében nevelt fel, ő volt egyedüli támaszuk.

Mire Márton a reggeli kirándulásai-ból visszatért, a két kis leány már kész reggelivel várta őt. Mikor a ház körüli dolgot elvégezték, Lujza a reggeli készítéséhez látott, Klára pedig megteritette az ebédlőben levő asztalt, melyet vasárnaponként egész büszkeséggel takart le a hófehér abrosszal.

Mihelyt Klára meghallotta Márton énekét a távolban, örömprepsve kiáltott fel:

— Testvér, jön a bátyánk.

— Azonnal hozom a reggelit; szólt rá Lujza.

És mire Márton beért, már az asztalon párologott a jó illatu leves. Alig hogy belépett, átölelte a kis házvezetőket; az egyik a nagyszélü szalmakalapját vette el, a másik növénytáskájától és nagy botjától szabadította meg őt. Ha esős idő volt, a kandallóban vidám tűz pattogott s Lujza egész doktori komolysággal nyujtott át bátyjának egy pohár kitünő vörös bort:

— Idd meg, bátya, ez fel fog melegíteni.

Miután Márton megitta a saját termésü bort s leült az asztalhoz, hogy leve-sét felkanalazza, soha el nem mulasztotta volna már az első falatnál megdicsérni a kis gazdasszonyt:

— Kedves kis Lujzám, mondá egy nap mint más nap, de felséges levest készítetted ma!

És Lujza oly büszke lett e szavakra, mintha valami új ételnemet talált volna fel az emberiség részére. Pedig, ha igazságosak akarunk lenni, meg kell valla-

nunk, hogy az a leves majd mindig egyforma volt.

De hát mit is változtatott volna az ételen, mikor mindig jók voltak. Falun nem igen szoktak az emberek finnyászkodni, mert megvan a jó étvágyok. Márton is igen meg volt a testvéreivel elégedve s azok viszont ő vele.

A hét munkával telt el; de vasárnapon — oh, azon a kedves vasárnapon megpihentek; azaz, hogy kísértáltak együtt hárman s annyit sétáltak, hogy sokkal fáradtabban jöttek vissza, mint a más napokon. De hát mulattak is ám!

(Folytatása következik.)

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXIII. köt. 12-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

T
V i z
T i s z a
I z a
a

Helyesen fejtették meg: Urbanovich Tihamér, Blum Irma, Sarolta és Paula, Milassin Livia, Auspitz Rinka, Weisz Imre, Guttman Vilma és Lajos, Murányi Jolán és Matild, Szloboda Zsigmond, Goldschmied Malvin, Polákovits Ödön, Krocsák Mariska, Máday Andor és Pista, Keczer Stefánie, Rausch Vilma és Aranka, Thuróczy Mariska, Weisz Béla és Kornél, Tarnai Béla, Ádám Aranka, Tisza Lajos, Ascher testvérek, Szathmáry Király Ida, Kűszler Gizella, Buzáth Mariska, Jeney Zoltán, Szapáry Emi, Máday Andor és Pista, Cserepes Antónia, Bárczy Károly és Emil.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Kovácsik Andris. Akit édes anyád akkor Lipesében látott, az csakugyan Forgó bácsi volt. Bizony jól esett volna a megszólítás és épen nem tekintettem volna szerénytelenségnek. — **Latinovits Pali.** Mindkét rendbeli leveledet meg-

kaptam, s eszerint aggodásra nem volt ok. Kísérletnek úgy leveled, mint a megfejtés nagyon kielégítő. Üdvözöllek a »Kis Lap« apró vitézeinek nagy hadseregében. Csak arra figyelmeztetek, hogy a megfejtést tiszta, nem rojtos szélű papírosra írjad. — **Bedlich Ella.** Sem annak a könyvnek, sem szerkesztőjének soha hírét nem hallottam. A kezeid között levő számon nyilván ott olvasható, hol a szerkesztő és kiadóhivatal. Ha nincs ott: szélhámos vállalatnak lettél áldozatává. Sajna, nem ez volna az első, mely visszaél a közönség bizalmával. Jól megnézzed ezentul, ki küld felhívást előfizetésre. — „**Hrvatska Om-ladina.**“ Kérjük az »Athenaeum« igazgatóságához fordulni. — **Tisza Lajos.** A mindenképen tartalmas levelet (mert nem csak pénz, de több rendbeli munkácska is volt benne) vettem, s első sorban is gondos írásodat s értelmes előadásodat dicsérhetem. A rejtvények elseje ugyanily alakban már előfordult egyszer a »K. L.«-ban. A küldött koczkarejtvényeidnek az a hiányuk, hogy a koczkákba írott betűk csak egy irányban adnak értelmet, mint pl. *Eper, Duna, Imre, Rima.* Lefelé, vagy keresztbe olvasva semmit sem jelentenek. Az alábbiiban közlök veled egy koczka rejtvény mintát. Ha 16 egyenletes koczkában helyezed el a következő szavakat: *Ural, Rima, Amur, Lari* (olasz város): azt fogod tapasztalni, hogy minden név kétszer foglaltatik benne a koczkákban. Kegyes adományodról az illető rovatban számolok. Sikerült iskolai vizsgálatodnak hire hozzám is eljutott s örömmel vettem tudomásul. — **Bárczy Emil és Károly.** Köszönöm igazán kedves soraitokat. Tartom a barátságot. — **K. M.** Méltányos kívánságainak elsejét legott foganatosítani fogjuk s reméljük, hogy a másodiknak is meg fogunk felelhetni. — **Szily Aranka.** Jó szived szerint cselekedtem. Üdvözöllek. — **Ráth Honka.** Ragaszkodásodat melegen viszonzom. — **Ádám Aranka.** Bizony régi tréfa az. — **F. L.** Beküldött versei sem tárgyuknál, sem kidolgozásuknál fogva nem alkalmasok a megjelenésre. Nem elég a jóakarát. Egy kis tudomány is kell oda.

Jótekonyság.

A bölcsöde javára: Tarnay Béla 1 frt.

A tüzkárosultak javára: Heuze Conradina 4 frt 25 kr., Tisza Lajos 1 frt.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.